

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandelijksch officieel orgaan van den Nederl. R. K. Esperantistenbond
 „Nederlanda Katoliko”, gevestigd te 's Hertogenbosch. Oppericht 29 Aug. 1909
 Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd — „Cion per amo, nenion per forto.” (S. Fr. de Sales).

VASTE MEDEWERKERS: Br. AUGUSTINUS, H. DAMEN, Br. EULOGIUS, PATER
 CALL. PRELLER O.P., H. A. ROELOFS, P. A. SCHENDELER en H. B. van ZWET

Abonnementsprijs f 1.50 per jaar
 Eksterlanda Jarabono . . . f 2.—

Hoofredactie:
 P. HEILKER TE HOOFDDORP.
 Adres van Administratie:
 THEO BODDEKE TE BUSSUM.

Afzonderlijke nummers 15 Cts.
 Advertentiën per vakje 75 Cts.

Esperanto en Latijn

DE redacteur van „Espero Katolika”, een priester, schrijft in het Juni-nummer het volgende, dat we wel de moeite waardig achten voor onze lezers, die nog niet genoeg in het Esperanto bedreven zijn, te vertalen:

De Katholieken hebben behoefte aan een andere internationale taal dan het latijn, hetwelk op geen enkele manier voor de meerderheid kan dienen, noch voor de meeste onderwerpen. Het latijn moet blijven de theologische, liturgische, godsdienstig-wetenschappelijke officieele taal der kerk. Doch daarnaast is er noodig een internationale tweede taal.

Om de behoefte daaraan te begrijpen, behoeft men slechts de internationale eucharistische congressen te hebben bijgewoond, die schijnbaar internationaal zijn, doch waar de bewoner van het eene land door de taal gescheiden blijft van den ander.

Nu bijvoorbeeld heeft zulk een congres in Chicago plaats. Zonder vrees voor tegenspraak durven we beweren, dat het in werkelijkheid is: een verzameling van nationale congressen in dezelfde stad. (Wij willen hierbij de opmerking maken, dat het internationaal karakter van zoodanige congressen bestaat in de aanwezigheid van Katholieken uit de gansche wereld en dat de internationaliteit daarvan in hoofdzaak zich uit in de aangrijpende geloofsdemonstratie van zoo ontelbaren uit alle oorden der aarde (Red. N.K.).

Ieder woont in die congressen de vergaderingen der eigen landgenooten bij en neemt deel in hun godsdienstoefeningen. Slechts enkele algemeene vergaderingen hebben plaats, waar minstens de helft de talen niet kent, die er gebruikt worden. Luidsprekers brengen klanken naar de ooren der

aanwezigen, waarvan de zin niet begrepen wordt. De dienst van luidsprekers is dus geheel nutteloos, zoolang als we niet een voor ieder verstaanbare, gemeenschappelijke taal hebben.

* * *

Het verheugt ons, dat hier een priester zoo spreekt. Het zou een leek als ons allicht kwalijk genomen worden, zoo boud zulke beweringen te lanceeren.

En toch! Als allen eens een oogenblik nuchter, onbevangen zouden kunnen en willen oordeelen, dan moesten ze noodzakelijk tot de erkenning komen, dat aan de zoogenaamde internationale congressen iets hapert, dat zoo gemakkelijk kan worden aangevuld. Als de wil er was! de goede wil! En de nuchterheid!

En denken we eens aan de Radio!

Laat ook de H. D. O. of desnoods de K. R. O. eens een paar centimeter de toekomst inkijken. Drie duim is voldoende om te zien, dat 't zoo niet langer kan.

OFICIALA PARTO

ESPERANTO-EXAMENS

De esperanto-examens in het voorjaar gehouden te Den Haag, Groningen en Deventer, hadden het navolgend succes:

Den Haag: voor diploma A gesl. 54, afgew. 21
 „ „ B „ 13, „ 6
 Groningen: „ „ A „ 34, „ 5
 Deventer: „ „ A „ 11, „ 5

Totaal geslaagd voor A 99, voor B 13 candidaten, te weten:

Voor B. de dames E. W. F. Bartelds, S. E. Treffers en A. C. Fohren, Rotterdam, de heeren A. H. Jordans, H. A. Appel en F. J. v. d. Burgh,

Bergen op Zoom, J. de Jonge, Assen, de dames J. E. Krieger, Den Haag, J. Eisma, De Rijp, C. M. Visser, Utrecht, A. M. Gobiet, Papendrecht en A. E. Frankamp, Driebergen en de heer G. de Winter, Amsterdam.

Voor A. de dames: B. M. Jacobson, Haarlem, S. J. Hoope, Leiden, A. Fransen, T. Ypes, Zaandam, E. J. T. Grimmelt, H. M. de Kort, A. A. C. de Vrankrijker, H. J. G. v. d. Erve, Bussum, Y. A. M. Bos, A. K. Bouma, J. H. J. Klauwers, M. M. Boone, Amsterdam, A. H. Tulkens, Utrecht, A. A. van Ginkel van Lakerveld, H. de Vries, E. A. Nap, F. L. Hulsman, E. M. Spaan, Den Haag, M. v. Essen, N. Niedorp, H. Bruyn-Bas, Wormerveer, P. H. Prinsen (eerw. zuster Prudentia) en P. A. Blok (eerw. zuster Ignatio), Obdam, C. P. W. Versluys-Verploeg, Apeldoorn, C. Klaver, Heemstede, A. A. J. van Baarlen, S. F. Berghuis, K. Giel, C. A. G. Marquering, E. G. M. J. Rijkholt, A. A. L. J. Ruding, L. S. Stumpf, C. M. J. M. Vroom, Groningen, A. van Linge, J. G. Smaal, Delfzijl, P. Dijk-Makken, Uitwierda, J. Kamminga, A. Rietema, Farmsum, G. Olyslager, N. Pekela, W. C. Jes, A. v. d. Laan-van Linge, E. Mulder, G. Pattjé-de Vrieze, Veendam, M. G. Kramers, Apeldoorn, G. Wigman, Zutphen, en de heeren: A. J. Dorreman, G. Mensink, Hoek van Holland, F. J. v. d. Meyden, J. A. J. Saunier, G. W. L. Monné, Leiden, A. C. Musters, H. v. d. Boom, Bergen op Zoom, J. Hombroek, H. Veenstra, M. Eerligh, G. R. Sikkens, J. W. Kamman, J. J. Hippe, Amsterdam, C. Collard, Utrecht, W. C. Reiff Sr., Maarn, W. B. Rombouts, F. A. C. Aka, F. van Holst, Drs. J. van Daalen, Den Haag, M. F. C. S. Dankers, Tilburg, C. de Groot, M. Laan, Delft, A. F. H. Geerling, Hilversum, P. A. v. d. Heul, Krimpen a.d. Lek, H. P. M. v. d. Leeuw, Amersfoort, G. J. Woud Czn., Zaan-dijk, A. L. Man in 't Veld, Abbenbroek, M. H. C. J. Geenen, Limmel, J. Herting, U. Hoekstra, K. Kingma, B. R. Kremer, A. Snitjer, J. Telling, M. G. Wickers, Groningen, F. J. A. Bruins, K. van Dijk, L. van Slooten, Delfzijl, F. Fokkema, O. Pekela, P. Hendriks, Leeuwarden, G. Meyering, Annen, A. Stukje, Zuidbroek, J. Hendriks, Zutphen, J. H. Lammers, H. Tuttel, Almelo, G. J. Hofman, J. D. Kelderman, B. C. Maalsté, Deventer, W. A. J. Steentjes, Stad-Delden, H. Nevels, Dieren, en R. Koerselman, Voorst.

Het volgende examen heeft plaats te Urecht op 20 November.

ENLANDA KRONIKO

La la numero de la reaperinta „Nederlanda Katoliko” trovis ĉie grandan intereson, kio precipe montras el ricevitaj leteroj de la sekcioj. Per ĝi ankaŭ la esperanto-vivo plivigliĝos. Por la sekcioj, nereprezentitaj dum la jarkunveno ni notas ĉi-tie la nomojn de la anoj de la komisionoj kaj petas samtempe havigi al ili multe da laboro, ĉar nur firma propagando kaj obstina laboro povas nin porti al nia celo!

- Por la Presaro: Frato Augustinus, Bussum.
- Por Literaturo kaj Studado: P. A. Schendeler, Eindhoven.
- Por informoj kaj internaciaj rilatoj: H. A. Roelofs, 's Hertogenbosch.
- Por Propagando: Pater Call. Preller O. P., Alkmaar.
- Por la Biblioteko: Theo Boddeke, Bussum.
- Por Esperanto Tagoj: A. v. Rijswijk, Vught (N.Br.)

Nun al la laboro! La sekcio Hago „Por Dio kaj Eklezio” komunikas pri ĝiaj Konversaciaj Vesperoj ĉiulunde en la Konstruaĵo Veritas, Korte Houtstraat 20.

„Studado post Laboro” Wormerveer, raportas pri kunveno la 30an de Aprilo. La raporto montras seriozan laboron sub la eminenta gvidado de Sro Oudejans. Al la IIa Nederl. Esp. Kongreso la grupo delegis la Prezidanton kaj unu el la anoj. Se en 1928 la Intern. Esp. Kongreso okazos en Amsterdamo, la tuta grupo intencas partopreni ĝin!

„Abbé Richardson” en Harlemo volonte prezentas sin ĉie! Pasintan jaron diversaj anoj ĉeestis la Kongreson de I.K.U.E. en Parizo, nun ili jam preparas sin por iri al Spa. De tempo al tempo ili aranĝas ekskursojn en la ĉirkaŭaĵoj de Harlemo. La kursojn gvidas Sro. Jac. van Diemen, kiuj havas kontentigan sukceson. Diversaj artikoloj de la mano de la fervora Sro v. Diemen aperas en la Harlema gazetaro.

„Stelo de l' Maro” faris belegan laboron. La bonsukceso de la Kongreso estas certe inda rekompenco por ilia fervoro. La landa gazetaro kaj ankaŭ diversaj lokaj gazetoj tre favore preparolas la Nimegan Kongreson. La kampo estas fruktodona! Samideanoj, ni ĉiuj kunhelpu.

H. ROELOFS.

BUITENLAND.

BULGARIJE

In gevolge de beslissing, genomen op het laatste internationaal Congres der Univ. Teleg. Unie, waarbij Esperanto als „klara lingvo” van P. en T. werd aanvaard, heeft bij besluit van 19 Maart l.l. het Bulgaarsch Ministerie van Post en Tel. Esperanto als zoodanig voor geheel Bulgarije ingevoerd. Tevens heeft de Minister allen post-ambtenaren aanbevolen met de studie van Esperanto te beginnen en in circa 500 postkantoren affiches doen aanplakken, waarop in 't Bulgaarsch en in 't Esperanto een korte uiteenzetting gegeven wordt van de Esp. gramatika.

ENGELAND.

De „British Association for the advancement of science” (vereniging tot bevordering der Wetenschap) heeft instemming betuigd met de conclusies der Univ. Teleg. Unie om Esperanto als hulptaal te aanvaarden. Latijn is als zoodanig te moeilijk aan te leeren en bij aanvaarding van een der bestaande moderne talen zou deze eene groote voorsprong gegeven worden op de andere cultuurtalen, 't geen om verschillende redenen niet gewenscht is. Op de volgende gronden werd aan Esp. de voorkeur gegeven: 1e zijne neutraliteit, 2e zijne eenvoudigheid, 3e de gemakkelijheid waarmee het is aan te leeren, 4e zijne reeds veelvuldig gebruik en toepassing, enz.

POLEN.

Op Zondag 13 April had te Warschau de plechtige onthulling plaats van het monument voor Dr. Zamenhof. Minister Grabowski namens de Poolsche regeering en burgemeester Mayzel namens het Gemeentebestuur spraken hunne vreugde uit over deze gebeurtenis, die niet alleen voor Polen, maar ook voor de geheele wereld een feit van beteekenis is. Behalve de afgevaardigden van de voornaamste Esp-organisaties voerden ook nog het woord Dr. Schorr, opperrabijn, Mevr. Rost, speciaal voor de plechtigheid uit Amerika overgekomen, e. a. terwijl verscheidene prachtige kransen en bloemstukken en bloemstukken bij het gedenkteeken werden neergelegd. Schitterend vooral was de redevoering gehouden door den bekenden letterkundige en redenaar *Leo Belmont*.

EN WIJ?

Het aantal bladen en periodieken in Esperanto

geredigeerd is steeds stijgende, zoo verschenen (voor de eerste maal) in 't eerste kwartaal van 1926:

In Tsjecho-Slowakije: *Teritoria Tribuno*.

In Japan: *Esperanto*.

In Frankrijk: *Internacia Radia Revuo* (Parijs).

Bulteno de Intern. Scienca Asocio (Parijs).

Intern. Medicina Revuo (Lille).

In Korea: *Oriente Lumo*.

In Oostenrijk: *La Socialisto en Akle* (Wien).

In Denemarken: *La Forta Voko* (Kopenhagen).

In Duitschland: *Der Arbeiter-Esperantist*.

In Nederland: *Kolektanto*.

Geen wonder dan ook — en zulks is o.i. zeer prijzenswaardig, dat er uit het kamp der katholieke Esperantisten steeds meerdere en luider stemmen opgaan, om ook met de vertaling van degelijke katholieke werken te beginnen, teneinde een reeds te lang bestaand *te kort* aan te vullen. Op initiatief van Pastro George Rambout redacteur van de Parijsche „*Croix*” heeft men nu te Parijs gesticht de „*Societo Sankta Michaelo*” welks eerste doel zal wezen de uitgave mogelijk te maken van Kath. werken en wel op de eerste plaats het bezorgen eener Katholieke overzetting van den *Bijbel*.

Wie deze sympathieke onderneming finantieel als *vriend, weldoener of begunstiger* wil stemmen zende eene bijdrage van 500- 25 of 5 francs aan:

Fino M. LAROCHE, Rue Vaugirard 55,
Parijs.

BIBLIOGRAFIE

J. B. Eiselin

Nederlandsch-Esperanto, Handelstermen benevens 1500 spreekwoorden en uitdrukkingen. L. C. G. Malmberg, 's-Hertogenbosch-Antwerpen 1925 (19½×13½) 100 bladz. ing. 1.20.

Een boekje zooals Esperanto en de Esperantisten er meer noodig hebben. Handelstermen en Esperanto eischten ieder speciale deskundigheid. Beiden zijn aanwezig. Ook waar de schrijver er toe kwam door vergelijking met andere talen zelfs Esperantotermen te vormen werd goed werk geleverd. Een nuttig boekje.

A. E. v. Bussum

Esperanto-Leerboek, L. C. G. Malmberg, 's-Hertogenbosch-Antwerpen. 1926 (19½×13½) 162 blz. ing. 1.25.

ĈEFESTRARO DE NEDERLANDA KATOLIKO

De teekening op den omslag, verzinnebeeldend de vooruitgang door Esperanto gediend, is origineel en universeel als de inhoud. Dit Leerboek biedt niet slechts spraakkunst met oefeningen, maar ook een schat van de praktisch meest gebruikte woorden en spreekwijzen, ook examenopgaven, bijzonderheden uit de geschiedenis van Esperanto, het nieuwste op het gebied van voor en achtervoegsels, ja zelfs ons Esperanto Volkslied met muziek! Het is een volledig en uitstekend leerboek, dat een meer ontwikkelde zal dienen tot zelfonderricht en een minder ontwikkelde onze kostbare hulptaal zal leeren te samen met den onderwijzer. Een mooie aanwinst voor onze beweging!

I. K. U. E.

Dezer dagen zijn de Jarlibroj van I. K. U. E. aan de leden verzonden. Voor de plaatselijke clubs zijn ze gezamenlijk gestuurd aan de resp. secretarissen. Achter in de jarlibroj is in ingevulde membrokarto. De boekjes zijn bestemd voor de oud-leden, zoowel als voor degenen, die pas tot N. K. zijn toegetreden. De secretarissen gelieven bij het overhandigen der boekjes aan de ex-leden, van de gelegenheid gebruik te maken, deze opnieuw voor N. K. aan te werven. Allen moeten van het

Jarlibro gebruik maken, om propaganda te maken voor I. K. U. E. en N. K., opdat ons ledental immer stijge.

Diegenen, welke van plan zijn, aan ons I. K. U. E.-congres te Spa deel te nemen, doen verstandig, tijdig een congreskaart te bestellen voor 25 Belgische franken bij Sro J, Desonay, 3, Place Verte, Spa (Belgie). Ondergeteekende wil het ook wel voor U doen, mits hem het bedrag in Nederlandsch geld wordt toegezonden, en daarbij de Belgische frank niet te laag berekend wordt, opdat er ook nog iets voor de congreskas kan overschieten.

P. A. Schendeler,
Gen. Sekr. de I. K. U. E.
Prins Hendrikstr. 30e
Eindhoven.

KATHOLIEKEN! Wordt lid van een der aangesloten Katholieke Esperantisten-Vereenigingen of begunstiger voor minimum f 1.— per jaar, met orgaan minimum f 2.— per jaar.
